

Ve vestibulu krajského úřadu se odehrává "Příběh statistiky"

19. 02. 2016 13:11

Ve vestibulu Krajského úřadu Libereckého kraje je do konce února ke shlédnutí **výstava „Příběh statistiky“**, která mapuje historii statistiky jako vědního oboru. Výstava vychází ze stejnojmenné populárně naučné brožury, která byla vydána u příležitosti 95. výročí založení Státního úřadu statistického a která je dostupná na internetových stránkách ČSÚ. (<https://www.czso.cz/csu/czso/pribeh-statistiky-2014-uouhdydonq>).

Výstavu připravila Krajská správa Českého statistického úřadu v Liberci a prostřednictvím třinácti panelů s texty, obrázky a reprodukcemi dobových dokumentů mají návštěvníci možnost seznámit se s vývojem české i světové statistiky od pravěku, přes starověký Řím, středověk, novověk až do 20. století.

Krátký náhled do historie statistiky přinášíme i zde:

Se statistikou se setkáváme již v pravěku a starověku, jedním z nejstarších dokladů o užití čísel je 18 cm dlouhá vlčí kost se zářezy tzv. Vrubovka. V éře starého Sumeru, Mezopotámie, Kréty a Řecka, Starého Egypta Čína sloužila statistika k evidenci pro panovníky, kteří chtěli mít přehled o výběru daní, o počtu lidí schopných pracovat a bojovat, o úrodě a počtu hospodářských zvířat. Ve Starověkém Římě speciální úředníci – cenzori prováděli povinné zjišťování počtu osob a majetku a podle výše jmění byla stanovena daň.

Statistickou ročenkou středověku byl tzv. URBÁŘ (na našem území ve 13. století), ve kterém byla zaznamenána především evidence poddaných a jejich povinností vůči vrchnosti. Ve 13. století se v Evropě objevují první církevní matriky, nejstarší dochovaná matrika narozených na našem území existuje za město Jáchymov z roku 1531. V 16. století bylo v Itálii poprvé použito slovo „statistika“, které znamenalo souhrn znalostí o státních záležitostech.

První statistické šetření o „zdraví populace“ v českých zemích proběhlo po epidemii moru v roce 1583. V následujících letech se soupisy prováděly zcela běžně. Jako příklad uveďme soupis poddaných podle víry (1651), soupis daňových povinností „Berní rula“ (1654) apod. Významným milníkem v dějinách statistiky v Čechách je 13. říjen 1753, kdy císařovna Marie Terezie vydala patent o každoročním sčítání

lidu. V roce 1897 byl zřízen Zemský statistický úřad Království českého a tři měsíce po vzniku samostatného Československa vznikl Státní úřad statistický.